



Monika Sjöö 1968

# TGV DONERAR TAVLA AV MONICA SJÖÖ TILL MODERNA MUSEET

LENA GRIP

Någon gång i början av 1980-talet, när *KVT – Kvinnovetenskaplig tidskrift* var nystartad, tog en av redaktörerna, Anna Lena Lindberg, med sig en tavla till redaktionen i Lund. Tavlan hade hon några år tidigare fått av konstnären, aktivisten, feministen och författaren Monica Sjöö (1938–2005). Tavlan innehåller ett citat av Emma Goldman, ”Women need not always keep their mouths shut and their wombs open”, och Lindberg skriver i ett mail som berättar om historien bakom tavlan: ”För oss i redaktionen då uttryckte den lika väl som idag i spåren av #metoo-kampanjen en högst aktuell protest.” (mail 2018-01-03)

Monica Sjöö beskrivs i en *TGV*-artikel av Katarina Wadstein MacLeod (2012: 108) som ”konstnär, feministisk aktivist och ekoaktivist [som] engagerade sig helhjärtat i kvinnorörelsens frågor och undersökningar av ’kvinnokultur’ och ’kvinnoverklighet’”. I Magdalena Raivos avhandling (2014) beskrivs Sjöö även som en gudinnefeminist som hade ett stort engagemang i ”anarkistiska, lesbiska, miljöpolitiska, gudinne- och matriarkathistoriska feministiska grupper” (Raivio 2014: 31). Förutom den socialistiskt anarkistiska och feministiska samhällskritiken tillkom under slutet på 1960-talet ett intresse för ”återupptäckandet och förmedlingen av en religiös tradition baserad på jorden och gudinnan” (Raivio 2014: 33).

Sjöö har, sedan hon började måla i slutet av 1950-talet, producerat en stor mängd tavlor (både större oljemålningar och mindre verk i blandade material) som på olika sätt uttrycker kritik mot kvinnans plats i samhället (*Monica Sjöö Art Online*). Wadstein MacLeod berättar vidare:

Det politiska draget i Sjöös produktion är icke desto mindre genomgående och mycket explicit. Genom sina arbeten, såväl skriftliga som visuella, levererade Sjöö en svidande kritik av det patriarkalt organiserade samhället som förnekar att människans ursprung lika gärna kunde komma från en kvinnlig gudom, inte bara från en manlig. (Wadstein MacLeod 2012: 108)

Sjöö var god vän med Anna Lena Lindberg, filosofie doktor och docent i konsthistoria. De träffades och blev vänner genom utställningen "Images of Womanpower" våren 1973. Den engelska konstpubliken provocerades våldsamt av Sjöös målningar och utställningen fick stor publicitet då den sågs som obscen och den anmäldes till Scotland Yards pornografirotel (Lindberg 2005). Året efter (1974) ställde Sjöö ut i Lunds konsthall, och förmodligen var det i samband med denna utställning som Sjöö gav tavlan med Emma Goldman-citatet till Lindberg. Lindberg som alltså var en del av *KVT*-redaktionen vid tidskriftens grundande på 1980-talet, tog vid något tillfälle med sig tavlan till redaktionen. Sjöö var också själv på besök på redaktionen flera gånger.

Tavlan blev kvar på redaktionen och har sedan dess följt med tidskriften i flytten mellan lärosäten. I samband med att Karlstad/Örebro-redaktionen lämnar stafettpippen vidare till Uppsala har tidskriftens styrelse beslutat att donera denna tavla till Moderna Museet, för ett bättre bevarande för framtiden. Historien fortsätter att finnas med tavlan, och berättar både om *KVT*, Lindberg och *TGV*, liksom om Sjöö och hennes feministiska konstnärskap och aktivism för kvinnors rättigheter.

**Lena Grip**, redaktör *TGV* 2015–2017

### Referenser

Lindberg, Anna Lena (2005) Vem tillhör konsthistorien? Om konstvetenskap och feminism. Nyström, Anna (red) *Konstfeminism: strategier och effekter i Sverige från 1970-talet till idag*. Stockholm: Atlas.

Monica Sjöö *Art Online*. <https://monicasjoo.weebly.com/index.html> [21 december 2017].

Raivio, Magdalena (2014) *Gudinnefeminister: Monica Sjöös och Starhawks berättande - subjektstruktur, idéinnehåll och feministiska affiniteter*. Karlstad: Karlstad University Studies.

Wadstein MacLeod, Katarina (2012) Att måla med det vita bläcket: Monica Sjöö och Kosmos inom hennes livmoder. *Tidskrift för genusvetenskap* 23(4): 105–128.